

CHAMBRE DES REPRESENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DE LA DEFENSE NATIONALE

COMMISSIE VOOR DE LANDSVERDEDIGING

Lundi

17-12-2012

Après-midi

Maandag

17-12-2012

Namiddag

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	Parti Socialiste
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
MR	Mouvement réformateur
sp.a	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
VB	Vlaams Belang
cdH	centre démocrate Humaniste
FDF	Fédéralistes démocrates francophones
LDD	Lijst Dedecker
MLD	Mouvement pour la Liberté et la Démocratie

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkorting bij de nummering van de publicaties :	
DOC 53 0000/000	Document parlementaire de la 53 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 53 0000/000	Parlementair stuk van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)	CRABV	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigegekleurd papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be	www.dekamer.be
e-mail : publications@lachambre.be	e-mail : publicaties@dekamer.be

SOMMAIRE

- Questions jointes de 1
 - M. Theo Francken au ministre de la Défense sur 1
 "Kunduz" (n° 14548)
 - M. Dirk Van der Maelen au ministre de la 1
 Défense sur "le retrait des troupes allemandes de
 Kunduz" (n° 14549)
 - M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense 1
 sur "le retrait de l'armée allemande de Kunduz"
 (n° 14552)
 - Mme Annick Ponthier au ministre de la Défense 1
 sur "le retrait des troupes allemandes de Kunduz"
 (n° 14555)
 - M. Kristof Waterschoot au ministre de la 1
 Défense sur "le retrait éventuel des troupes
 allemandes de Kunduz" (n° 14712)

Orateurs: Theo Francken, Dirk Van der Maelen, Wouter De Vriendt, Kristof Waterschoot, Pieter De Crem, ministre de la Défense

- Question de Mme Karolien Grosemans au 7
 ministre de la Défense sur "la campagne de
 'maintien de la paix' de la Défense" (n° 14721)

Orateurs: Karolien Grosemans, Pieter De Crem, ministre de la Défense

- Question de Mme Karolien Grosemans au 9
 ministre de la Défense sur "l'investissement dans
 les hélicoptères NH90 de type NFH et leur
 livraison" (n° 14722)

Orateurs: Karolien Grosemans, Pieter De Crem, ministre de la Défense

- Question de Mme Karolien Grosemans au 13
 ministre de la Défense sur "la commémoration de
 la Bataille des Ardennes" (n° 14734)

Orateurs: Karolien Grosemans, Pieter De Crem, ministre de la Défense

- Question de Mme Karolien Grosemans au 14
 ministre de la Défense sur "le marché public pour
 l'aménagement d'une salle blanche au sein de
 l'hôpital militaire de Neder-Over-Heembeek"
 (n° 14803)

Orateurs: Karolien Grosemans, Pieter De Crem, ministre de la Défense

- Question de Mme Karolien Grosemans au 16
 ministre de la Défense sur "le marché public pour
 l'achat de munitions pour l'AIV DF90" (n° 14804)

Orateurs: Karolien Grosemans, Pieter De Crem, ministre de la Défense

INHOUD

- Samengevoegde vragen van 1
 - de heer Theo Francken aan de minister van 1
 Landsverdediging over "Kunduz" (nr. 14548)
 - de heer Dirk Van der Maelen aan de minister 1
 van Landsverdediging over "de terugtrekking van
 de Duitse troepen uit Kunduz" (nr. 14549)
 - de heer Wouter De Vriendt aan de minister van 1
 Landsverdediging over "de Duitse terugtrekking
 uit Kunduz" (nr. 14552)
 - mevrouw Annick Ponthier aan de minister van 1
 Landsverdediging over "de terugtrekking van de
 Duitse troepen uit Kunduz" (nr. 14555)
 - de heer Kristof Waterschoot aan de minister van 1
 Landsverdediging over "de mogelijke
 terugtrekking van de Duitse militairen uit Kunduz"
 (nr. 14712)

Sprekers: Theo Francken, Dirk Van der Maelen, Wouter De Vriendt, Kristof Waterschoot, Pieter De Crem, minister van Landsverdediging

- Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de 7
 minister van Landsverdediging over "de
 peacekeepingcampagne van Defensie"
 (nr. 14721)

Sprekers: Karolien Grosemans, Pieter De Crem, minister van Landsverdediging

- Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de 9
 minister van Landsverdediging over "de
 investering in en de levering van de NH90-
 helikopters, type NFH" (nr. 14722)

Sprekers: Karolien Grosemans, Pieter De Crem, minister van Landsverdediging

- Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de 13
 minister van Landsverdediging over "de
 herdenking van de Slag om de Ardennen"
 (nr. 14734)

Sprekers: Karolien Grosemans, Pieter De Crem, minister van Landsverdediging

- Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de 14
 minister van Landsverdediging over "de
 overheidsopdracht voor de inrichting van een
 cleanroom in het militair ziekenhuis van Neder-
 Over-Heembeek" (nr. 14803)

Sprekers: Karolien Grosemans, Pieter De Crem, minister van Landsverdediging

- Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de 16
 minister van Landsverdediging over "de
 overheidsopdracht voor de aankoop van munitie
 voor de AIV DF90" (nr. 14804)

Sprekers: Karolien Grosemans, Pieter De Crem, minister van Landsverdediging

COMMISSION DE LA DÉFENSE
NATIONALE

du

LUNDI 17 DÉCEMBRE 2012

Après-midi

COMMISSIE VOOR DE
LANDSVERDEDIGING

van

MAANDAG 17 DECEMBER 2012

Namiddag

De behandeling van de vragen en interpellaties vangt aan om 16.20 uur. De vergadering wordt voorgezeten door de heer Filip De Man.

Le développement des questions et interpellations commence à 16.20 heures. La réunion est présidée par M. Filip De Man.

De **voorzitter**: Vraag nr. 14072 van mevrouw Slegers en vraag nr. 14610 van de heer Gilkinet vervallen, aangezien zij afwezig zijn en niets lieten weten.

Le **président**: Les questions n° 14072 de Mme Slegers et n° 14610 de M. Gilkinet sont supprimées.

01 Samengevoegde vragen van

- de heer Theo Francken aan de minister van Landsverdediging over "Kunduz" (nr. 14548)
- de heer Dirk Van der Maelen aan de minister van Landsverdediging over "de terugtrekking van de Duitse troepen uit Kunduz" (nr. 14549)
- de heer Wouter De Vriendt aan de minister van Landsverdediging over "de Duitse terugtrekking uit Kunduz" (nr. 14552)
- mevrouw Annick Ponthier aan de minister van Landsverdediging over "de terugtrekking van de Duitse troepen uit Kunduz" (nr. 14555)
- de heer Kristof Waterschoot aan de minister van Landsverdediging over "de mogelijke terugtrekking van de Duitse militairen uit Kunduz" (nr. 14712)

01 Questions jointes de

- M. Theo Francken au ministre de la Défense sur "Kunduz" (n° 14548)
- M. Dirk Van der Maelen au ministre de la Défense sur "le retrait des troupes allemandes de Kunduz" (n° 14549)
- M. Wouter De Vriendt au ministre de la Défense sur "le retrait de l'armée allemande de Kunduz" (n° 14552)
- Mme Annick Ponthier au ministre de la Défense sur "le retrait des troupes allemandes de Kunduz" (n° 14555)
- M. Kristof Waterschoot au ministre de la Défense sur "le retrait éventuel des troupes allemandes de Kunduz" (n° 14712)

01.01 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de minister, ik had graag een aantal vragen gesteld over het dossier-Kunduz. Mevrouw Ponthier heeft daarover twee weken geleden in de plenaire vergadering al vragen gesteld, wat u zich ongetwijfeld herinnert.

Elke dag is op vtm een korte reportage te zien over Afghanistan, in het kader van het kerstbezoek van onze CHOD. Vanavond komt ook in het programma *Terzake* een groot stuk over Afghanistan, waar ik met interesse naar zal kijken.

Er blijft onduidelijkheid bestaan over Kunduz en vooral de positie van de Duitsers in dat verhaal. Mogelijk zouden de Duitsers zich volgend jaar al terugtrekken, wat een vervroegde terugtrekking zou betekenen.

01.01 Theo Francken (N-VA): Les projets de l'Allemagne concernant un éventuel retrait de Kunduz en 2013 ne sont pas clairs. En séance plénière, le ministre a déclaré il y a deux semaines qu'il n'en avait pas encore été officiellement averti par son collègue allemand.

A-t-il dans l'intervalle reçu des informations à ce sujet? Dans l'affirmative, quelle sera l'incidence

In de plenaire vergadering zei u daarover dat u officieel niet op de hoogte was gebracht door uw Duitse collega.

Mijnheer de minister, kunt u meer uitleg geven? Is er sindsdien iets veranderd? Bent u op de hoogte van de Duitse intentie of hebt u officieel nog altijd geen bericht ontvangen, waardoor u absoluut niets weet van een eventuele terugtrekking?

Als u wel al iets zou weten, welke invloed heeft die beslissing dan op de Belgische aanwezigheid in die regio? Zal Defensie, conform het Duits terugtrekkingsschema, haar aanwezigheid in die regio afbouwen? Versnelt die beslissing de oorspronkelijke terugtrekkingsplannen?

Tot slot, kunt u een overzicht geven van de geplande militaire aanwezigheid tot en met 2014? Met hoeveel man zullen wij in 2013 en 2014 aanwezig zijn in Afghanistan? Waar zullen zij gestationeerd zijn, welke taken zullen zij uitvoeren en tot wanneer?

01.02 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer de minister, ik sluit mij aan bij de vragen van collega Francken. Ik zal met belangstelling luisteren naar het antwoord van de minister en, zo nodig, in de repliek nog reageren.

01.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, zoals gezegd door collega Francken heeft Duitsland aangekondigd zich terug te trekken uit Kunduz, mogelijk in 2013. Dat heeft natuurlijk een impact op onze aanwezigheid, of toch op de performantie en de aanwezigheid van ISAF in Afghanistan.

Kunt u concreet de inhoud van de Duitse boodschap aan ons land toelichten? Met welke precieze timing moeten wij rekening houden? Ter plaatse blijven zonder de aanwezigheid van Duitsland zou een aanzienlijke inspanning vergen van Belgisch materieel en Belgisch personeel. Zult u de Belgische aanwezigheid in Kunduz handhaven tot 2014 indien de Duitsers zich eerder terugtrekken? Heeft de beslissing een impact op de Belgische aanwezigheid in andere theaters in Afghanistan?

Dit was niet vermeld in mijn vraag, maar vandaag lezen wij berichten over een versterking van de capaciteit in Mazar-i-Sharif. Misschien kunt u daar ook nog iets over kwijt?

01.04 Kristof Waterschoot (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik sluit mij aan bij de vragen van de heer Van der Maelen.

01.05 Minister Pieter De Crem: Deze middag had ik een onderhoud met de secretaris-generaal van de NAVO en de eerste minister. Wij hadden het natuurlijk ook over Afghanistan en Kunduz.

Ik verwijs even naar mijn antwoord aan mevrouw Ponthier van 6 december 2012. Inderdaad, de onderstafchef Operaties en Training op militair niveau heeft een brief ontvangen van de Commander van het Bundeswehr Joint Forces Operations Command.

De huidige Belgische ISAF-inspanning in Noord-Afghanistan bestaat uit de mentoringopdracht in Kunduz en de deelname aan het

de la décision allemande sur la présence belge dans la région? La Défense va-t-elle adapter son schéma de retrait initial aux plans élaborés par l'Allemagne? Le ministre peut-il me donner un aperçu de la présence militaire prévue jusqu'en 2014?

01.02 Dirk Van der Maelen (sp.a): Je me joins aux questions de M. Francken.

01.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Le ministre peut-il préciser quel est le calendrier de l'Allemagne dont nous devons tenir compte? Maintiendra-t-il la présence belge à Kunduz jusqu'à 2014 si les Allemands décident de se retirer avant cette date? Cela aura-t-il également un impact sur la présence belge ailleurs en Afghanistan? Le ministre pourrait-il nous en dire un peu plus au sujet d'un éventuel renforcement de la capacité à Mazar-i-Sharif?

01.04 Kristof Waterschoot (CD&V): Je m'associe également aux questions déjà posées.

01.05 Pieter De Crem, ministre: Ce matin, j'ai eu avec le premier ministre, un entretien avec le secrétaire général de l'OTAN à propos de la situation en Afghanistan et plus particulièrement de celle de Kunduz.

Dans le cadre de la FIAS, la Belgique remplit une mission de

regionale NAVO-hoofdkwartier en de genieschool in Mazar-i-Sharif. In Kunduz zijn er momenteel 127 militairen ingezet, hoofdzakelijk in het kader van de echelons Compagnie, Bataljon en Brigade, voor de coördinatie met de burgerautoriteiten en de dialoog met de bevolking in het Duitse Provincial Reconstruction Team. Op vtm was trouwens een interessante reportage te zien over het dagelijkse werk van onze militairen en hun samenwerking met andere partners.

In Mazar-i-Sharif tellen we 27 militairen, een ontmijningsploeg, mentoren voor de Afghaanse genieschool en luchtcontrolepersoneel. Defensie heeft er recent een logistiek steuncentrum bestaande uit 11 militairen ontplooid en het neemt met stafofficieren deel aan het regionale NAVO-hoofdkwartier.

De brief waar ik in het begin van mijn antwoord naar verwees houdt in dat de focus van de mentoring van de uitvoeringsechelons Compagnie en Bataljon vanaf 2013 naar de planningsechelons Brigade en COR verschuift om zich in 2014 te focussen op het niveau COR. Eind 2013 plant Duitsland de aanwezigheid in Kunduz te beëindigen en de mentoring op het niveau COR in Mazar-i-Sharif uit te voeren.

Deze visie past volledig in een logisch kader van geleidelijke overgave van de verantwoordelijkheden inzake veiligheid, bestuur en ontwikkeling van de Afghaanse autoriteiten. De Afghaanse instellingen in Kunduz en meer specifiek de bataljons zijn na een grondige evaluatie reeds grotendeels gecatalogeerd als "in staat om zelfstandig te opereren". Het is nu aan de Afghaanse commandanten om dit in de toekomst aan te tonen.

In de brief wordt ook gespecificeerd dat de Duitse regering heeft beslist haar troepen-aantal in Afghanistan in een eerste fase, in februari 2013, tot 4 400 eenheden terug te brengen en nadien, in februari 2014, tot 3 300 militairen.

De brief maakt wel als voorbehoud over de gegeven informatie dat *"the final agreement of the German Parliament to this ceiling is expected by the end of January 2013"*.

In deze context kan ik u meedelen dat deze aangekondigde planning geen impact heeft op de opdracht van de Belgische luchtcomponent in de regio Kandahar noch op de Belgische bijdrage in Kabul, waar er na het vertrek van het beveiligingsdetachement van de internationale luchthaven van Kabul eind november nog een Belgische deelname in de internationale hoofdkwartieren van AISAF is.

Met betrekking tot de mogelijke impact op de Belgische aanwezigheid in het RC North kan ik u het volgende meedelen. Ten eerste, de Duitse reorganisatie zal worden georiënteerd, afgesproken en uitgevoerd met de bondgenoten en de Afghaanse regering. Ik citeer: *"The timing for closing our basis will be clearly assessed and coordinated with our allies and the Afghan government."*

Ten tweede, dit zal de sluiting van de ISAF-basis in Kunduz inhouden, maar wanneer dat zal zijn is nog niet vastgelegd. Ik citeer: *"The detailed planning is currently conducted by my staff and I propose to inform you about the details on working level as soon as the scheduling will be finalised."*

tutorat à Kunduz dans le nord de l'Afghanistan, participe aux activités du quartier général régional de l'OTAN et de l'École du Génie de Mazar-i-Sharif. À Kunduz, les 127 militaires déployés assureront la coordination avec les autorités civiles et le dialogue avec la population dans le cadre de l'Équipe de reconstruction provinciale (ERP) allemande. À Mazar-i-Sharif, nous comptons 27 militaires, une équipe de déminage, des tuteurs pour l'École de Génie afghane et du personnel pour le contrôle aérien. La Défense y a récemment installé un centre d'appui logistique avec 11 militaires et nos officiers d'état-major participent aux activités du quartier général régional de l'OTAN.

Le sous-chef d'état major, responsable militaire des Opérations et de la Formation a reçu un courrier du Commander de la *Bundeswehr Joint Forces Operations Command* qui indique qu'à partir de 2013, les efforts du tutorat se déplaceront des échelons d'exécution Compagnie et Bataillon vers les échelons de planification Brigade et COR et se concentreront sur le COR en 2014. Fin 2013, l'Allemagne envisage de mettre un terme à sa présence à Kunduz et de développer le tutorat à l'échelon du COR à Mazar-i-Sharif. Ces changements s'inscrivent dans la stratégie de transfert aux autorités afghanes des responsabilités en matière de sécurité, de commandement et de développement.

Il est aussi précisé dans ce courrier que le gouvernement allemand a décidé de ramener ses effectifs militaires en Afghanistan à 4 400 unités dans une première phase, en février 2013, et à 3 300 unités par la suite, en février 2014. Le Parlement allemand doit encore adopter ce plan d'ici à la fin du mois de janvier 2013.

Dit zal tevens een reorganisatie van de structuren van de hoofdkwartieren van RC-North betekenen.

Tot zover mijn antwoord, voorzitter. Ik meen dat ik alle adequate en nuttige informatie heb gegeven.

Cette annonce n'aura pas d'incidence sur les missions belges dans les régions de Kandahar ou de Kaboul, où la Belgique est toujours active dans les quartiers généraux internationaux après le départ du détachement de sécurité de l'aéroport international de Kaboul.

La réorganisation allemande sera discutée et réalisée avec les alliés et le gouvernement afghan. La base FIAS à Kunduz sera fermée mais aucune date n'a encore été fixée à cet égard. De ce fait, les structures des quartiers généraux devront être réorganisées.

01.06 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Voor alle duidelijkheid: de quote die u in het Engels geeft, is dat de quote van de NAVO secretaris-generaal? Wie citeert u?

01.06 Theo Francken (N-VA): On saura dès lors dans les jours ou semaines à venir quel sera l'impact de la réduction des troupes allemandes sur la fermeture éventuelle de la base à Kunduz?

01.07 Minister Pieter De Crem: Nee, het gaat over de Commander van het Bundeswehr Joint Forces Operations Command die mij, ondanks mijn kennis van de Duitse taal, in het Engels heeft geantwoord. Het gaat om luitenant-generaal Glatz.

01.07 Pieter De Crem, ministre: Selon les informations dont je dispose, il s'agira plutôt de mois.

01.08 Theo Francken (N-VA): Wij kunnen dus concluderen dat er een serieuze verlaging is van het troepenaantal vanaf februari 2013 naar zowat 4 400 Duitse manschappen. De impact op het eventuele sluiten van de basis in Kunduz zal de komende dagen of weken duidelijk worden.

01.09 Minister Pieter De Crem: U heeft het over dagen of weken, maar ik meen uit de informatie waarover ik beschik te mogen besluiten dat het wellicht over maanden zal gaan.

01.10 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer de minister, dit soort beslissingen van Duitsland komt niet uit de lucht vallen. In deze commissie kennen we de militairen goed genoeg. Zij zijn heel sterk in plannen. Ik kan mij dus niet inbeelden dat de Duitsers niet meer informatie hebben dan ze zeggen. Ik kan mij ook niet inbeelden dat onze eigen Belgische militairen niet reeds bezig zijn met een soort planning.

Wanneer kunt u ons dus meedelen wat de consequenties daarvan zijn? Liefst zo snel mogelijk natuurlijk. Ik heb geprobeerd te volgen, u hebt heel snel gelezen. Als ik het goed heb begrepen hebben de Duitsers u gezegd dat zij zich terugtrekken uit Kunduz en dat ze naar Mazar-i-Sharif gaan. Daar zullen ze op het niveau van het korps het Afghaanse leger blijven begeleiden. Ze gaan in Mazar-i-Sharif een aantal troepen plaatsen.

01.10 Dirk Van der Maelen (sp.a): Connaissant l'organisation militaire, je ne pense pas que la décision allemande tombera du ciel ou que les militaires belges ne préparent pas l'un ou l'autre planning. Si les Allemands se retirent de Kunduz, nos troupes pourront difficilement rester sur place. La question qui se pose est fort simple: suivrons-nous les Allemands à Mazar-i-Sharif? Pourquoi ne sommes-nous pas mieux informés à ce sujet?

Mijn vraag is heel simpel: maken wij die beweging naar Mazar-i-Sharif mee en gaan wij samen met de Duitsers meewerken aan de begeleiding, maar dan op het niveau van het korps? De vraag is eigenlijk heel simpel, namelijk of wij kunnen weten wat er de komende weken en maanden kan worden verwacht van onze troepen die nu in Kunduz zitten en die daar als gevolg van de Duitse beslissing niet langer kunnen blijven. Ik meen immers dat iedereen het over dat laatste eens is. Wat gaan we daarmee doen?

Dat is een simpele vraag. Ik begrijp niet goed waarom we daar niet meer informatie over kunnen krijgen.

01.11 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik heb daarnet bij het stellen van mijn vraag echter een aanvullende vraag over de capaciteitsopbouw in Mazar-i-Sharif en over de Belgische rol daarbij gesteld. Doen wij aan de opbouw mee? Wat is de planning? Is er ter zake een verschuiving van Belgisch materieel en personeel? Misschien kan u op voornoemde vragen nog antwoorden.

Voor het overige heb ik nog een algemene bedenking.

Dergelijke, unilaterale aankondigingen zijn niet goed. U wijst er heel duidelijk op dat er een impact op de Belgische aanwezigheid in Afghanistan is. Wij zullen tevens de komende weken en maanden afwachten, om te zien hoe wij op een dergelijke impact reageren. Het lijkt mij echter niet goed dat de terugtrekking zo unilateraal, zo weinig gecontroleerd en zo weinig georganiseerd gebeurt.

01.12 Kristof Waterschoot (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dit hele dossier toont aan alle leden die in alles van *pooling and sharing* de oneindige redding zien, aan dat zulks ook samenwerking met andere partners en mogelijkheden betekent. Zodoende is België in zijn eigen mogelijkheden beperkt en is het afhankelijk van wat ginds gebeurt.

Los van het huidig debat, moeten wij zo snel mogelijk effectief te weten zien te komen wat een en ander voor België betekent. Ook moeten wij ons in het grote pooling-and-sharingdebat de vraag stellen op welke manier wij met dergelijke evenementen omgaan. Wat doen wij, wanneer wij samenwerken en een van de partners afbouwt? Dan staan wij daar.

In het algemeen moeten wij voor Afghanistan en onze rol aldaar uitkijken naar wat van de nieuwe Obama-administratie komt. Wij moeten ook uitkijken naar het recente rapport van het Pentagon over buitenlandse operaties en naar wat in genoemd rapport over de evaluatie door het Pentagon van buitenlandse operaties is vermeld. Wie wordt de nieuwe minister van Defensie? Hoe gaan wij met hem om? De Amerikaanse overheid gaat duidelijk in de richting van een afbouw, maar hoe zal in Amerika het verhaal spelen?

Het voorgaande zijn nog twee elementen die onduidelijk zijn en die ook onze eigen rol in het bewuste theater moeten/kunnen beïnvloeden.

01.11 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Je m'interroge également sur notre futur rôle à Mazar-i-Sharif. Le retrait des militaires allemands n'est pas sans conséquence sur la présence des militaires belges et ce type de décision unilatérale n'est pas vraiment avisée.

01.12 Kristof Waterschoot (CD&V): Il est en effet essentiel d'évaluer dans les meilleurs délais les conséquences de la décision allemande pour notre pays. Dans le cadre du débat sur la mutualisation et le partage, il serait également pertinent de réfléchir à l'attitude à adopter face à la décision unilatérale de l'un de nos partenaires de mettre un terme à une opération.

Notre rôle en Afghanistan sera par ailleurs conditionné par les décisions du gouvernement américain. Tout dépendra des conclusions du rapport du Pentagone sur les opérations étrangères et des décisions prises par le président Obama dans le courant de son second mandat.

01.13 Minister **Pieter De Crem**: Collega Waterschoot, ik dank u voor uw beschouwing, die eigenlijk de vraagstelling overschrijdt. Het pooling-and-sharingverhaal heeft ook een nieuwe kadrering. Dat is ook die van de nationaliteitsgrens- en soevereiniteitsgrensoverschrijdende aspecten in militaire operaties.

Wij zullen daarover een mooie boom kunnen opzetten, misschien wanneer wij resoluties zullen bespreken in de Kamer en ongetwijfeld ook wanneer wij de belangrijke top zullen voorbereiden die eind 2013 op Europees niveau zal plaatsvinden. Daar zal voor het eerst het Europese defensiebeleid, voortgaande op de conclusies van de top van Gent, besproken worden, maar ook, voor het eerst en misschien voor de enige keer, in een relatief kort tijdsbestek behandeld kunnen worden.

Collega De Vriendt, ik wil graag antwoorden op de vraag over Mazar-i-Sharif, maar ik stel voor dat ik dat bij een volgende gelegenheid doe, omdat het nu wat losjes uit de pols zou zijn. Ik antwoord liever op specifieke vragen, om de juiste cijfers te kunnen geven. Er vinden in elk geval wat verschuivingen plaats.

Voorts had u, mijnheer De Vriendt, samen met collega Van der Maelen en de heer Francken, nog een vraag over het tijdsperspectief. Wanneer is men op de hoogte of hoe wordt men op de hoogte gebracht? Wij werden, zoals ik in mijn antwoord al zei, formeel op de hoogte gebracht. Een belangrijk tijdsgewricht wordt de beslissing die de Duitse *Bundestag* zal nemen, eind januari of begin februari.

Dan is er nog de planning. Iemand had het over de militaire planningsfase. In het schrijven staat dat er eind juni een militair overleg wordt gepland om gevolg te geven aan de beslissing die het Duitse Parlement zal nemen met het oog op de verdere ontplooiing van de Duitse aanwezigheid, volgens de beslissingen van de top van Chicago, waaronder de aangehouden aanwezigheid in 2013 en 2014. Ik heb geantwoord op die vraag volgens de gegevens waarover ik nu beschik.

01.14 **Theo Francken** (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw bijkomende toelichting.

U zegt dat u op vragen over een eventuele Belgische aanwezigheid op het theater in Mazar-i-Sharif graag een volgende keer antwoordt omdat u een duidelijk en goed antwoord wil geven en toelichting wil geven bij de cijfers, in plaats van uit de losse pols te antwoorden.

Tussen de lijnen begrijp ik dat er al een beslissing genomen is over de Belgische aanwezigheid op het theater in Mazar-i-Sharif. Is die beslissing al genomen? Gaat het nu alleen om de aantallen?

01.15 Minister **Pieter De Crem**: Ik stel voor dat wij dit, op basis van specifieke vragen, in een volgende commissievergadering behandelen. België is al aanwezig in Mazar-i-Sharif. Het gaat niet om een nieuwe aanwezigheid. België is daar aanwezig sinds 2004, en in 2007-2008 werd de aanwezigheid opgedreven.

01.16 **Theo Francken** (N-VA): Met een twintigtal soldaten?

01.13 **Pieter De Crem**, ministre: L'aspect *pooling and sharing* s'inscrira dans un nouveau cadre. Il s'agira des éléments d'opérations militaires qui dépassent les frontières de la souveraineté nationale. Nous aurons l'occasion d'en débattre lors de la préparation du sommet européen qui se tiendra fin 2013.

Concernant notre rôle à Mazar-e-Charif, je serai en mesure de vous donner davantage d'informations en réponse à des questions concrètes. En l'état actuel, ma réponse serait trop improvisée.

Nous avons été formellement informés de la décision de l'Allemagne. Pour le calendrier, il convient d'attendre la décision que prendra le Bundestag vers la fin janvier. Une concertation est prévue fin juin 2013 concernant la suite à donner à la décision de l'Allemagne.

01.14 **Theo Francken** (N-VA): J'ai l'impression qu'une décision a déjà été prise en ce qui concerne le rôle des Belges à Mazar-i-Sharif.

01.15 **Pieter De Crem**, ministre: Les Belges sont présents à Mazar-i-Sharif depuis 2004. En 2007-2008, le nombre de soldats sur place a été porté de 24 à 32.

01.17 Minister **Pieter De Crem**: Het aantal varieert tussen 24 en 32. Maar wij zijn in Mazar-i-Sharif aanwezig. Het is geen nieuwe aanwezigheid.

01.18 **Theo Francken** (N-VA): Maar het aantal zal worden verhoogd?

01.18 **Theo Francken** (N-VA): Les effectifs seront donc encore renforcés?

01.19 Minister **Pieter De Crem**: Dat zullen wij zien, afhankelijk van wat er zal worden beslist door de Duitse bondgenoten. Die beslissing zal echter niet gevalideerd worden voor 1 juli 2013.

01.19 **Pieter De Crem**, ministre: Cela dépendra de l'attitude des Allemands. La décision ne sera en tout état de cause pas entérinée avant le 1er juillet 2013.

01.20 **Theo Francken** (N-VA): Oké.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: De heer Veys laat weten dat hij zijn vraag nr. 14702 uitgesteld wil zien.

Le **président**: La question n° 14702 de M. Veys est reportée à sa demande.

02 **Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de minister van Landsverdediging over "de peacekeepingcampagne van Defensie" (nr. 14721)**

02 **Question de Mme Karolien Grosemans au ministre de la Défense sur "la campagne de 'maintien de la paix' de la Défense" (n° 14721)**

02.01 **Karolien Grosemans** (N-VA): Mijnheer de minister, Defensie heeft een peacekeepingcampagne gelanceerd op 5 december jongstleden. Volgens de website van Defensie zal er gedurende drie weken in alle Belgische bioscopen een spot te zien zijn, zowel in 2D als 3D. Met dat bioscoopfilmpje wil het leger zijn personeel en hun families bedanken die in 2012 bijdroegen aan de vredesoperaties, onder andere in Afghanistan. Naar schatting zullen meer dan een miljoen toeschouwers die boodschap in de bioscoop zien. Aan die campagne zijn ook een filmpje via het internet en reclameposters verbonden. Die posters zijn bijvoorbeeld in de stations van de NMBS te zien.

02.01 **Karolien Grosemans** (N-VA): Le 5 décembre, la Défense a lancé une campagne qui comporte notamment une vidéo dans laquelle l'armée remercie son personnel et les familles pour leur contribution aux opérations 'maintien de la paix' en 2012. La campagne comporte également une séquence internet et des affiches publicitaires.

Ik ben ervan overtuigd dat Defensie zo veel mogelijk kansen moet grijpen om het fantastische werk van onze militairen in binnenland en buitenland in de figuurlijke spotlights te zetten. Hun inspanningen worden niet altijd naar waarde geschat.

De combien d'affiches s'agit-il? Pourquoi avoir choisi ce moment de l'année? Quel est l'objet poursuivi? À quelle entreprise la conception de la campagne a-t-elle été confiée? Quel en est le coût?

Mijnheer de minister, hoeveel reclameposters werden er gedrukt en verspreid?

Waarom koos Defensie voor deze specifieke timing en tijdsduur?

Steunt de campagne nog op andere elementen, behalve het bioscoop- en internetfilmpje en de posters?

Welk effect hoopt u met de campagne te bereiken?

Welk bedrijf stond in voor de ontwikkeling van de campagne?

Kunt u iets zeggen over de kostprijs ervan?

02.02 Minister **Pieter De Crem**: Mevrouw Grosemans, Defensie voert in december een nationale informatiecampaagne in verband met de lopende militaire operaties in het buitenland, met als hoofdboodschap "peacekeeping, een wereldwijde samenwerking".

De communicatie heeft zowel een extern als intern gedeelte. Voor het externe gedeelte werd gekozen voor reclamedragers toegespitst op een jong publiek. Vandaar dat er naast informatieve publiereportages in kranten en populaire magazines geopteerd werd voor het tweevierkantemeteraffichagenetwerk in alle grote stations van ons land, bestaande uit 580 verlichte panelen. Daarnaast werd er gekozen voor een dertig seconden durende bioscoopspot vertoond in 2D en 3D en vertoond op 415 schermen van het netwerk Brightfish van 5 tot 25 december.

De keuze van de timing heeft vooral te maken met het interne gedeelte van de campagne. Het accent ligt hier op de terugkeer van de Belgische ISAF-detachementstroepen uit Kaboel na tien jaar inzet op de luchthaven. De algemene directie communicatie DG COM informeert sindsdien op permanente wijze over de intensieve logistieke operatie voor de terugkeer van het materieel. Ook de andere operaties worden intern onder de aandacht gebracht. Op 1 december werd een nationale infofamiliedag georganiseerd in Peutie voor de gezinsleden van alle militairen in operaties. Tot slot zijn de familiemomenten rond Sinterklaas en de eindejaarsfeesten de periode bij uitstek, waarbij een afwezige naaste militair in opdracht nog meer dan op andere momenten wordt gemist.

Met de campagne wil Defensie elke militair en zijn familieleden een hart onder de riem steken en hen bedanken voor alle gedane inspanningen. In datzelfde creatief concept werden er bovendien wenskaarten ontwikkeld. Die worden sinds 23 november aan jongeren bedeed met de uitnodiging om kerstboodschappen over te brengen aan het personeel in operatie. De ingezamelde kerstkaarten vertrekken binnenkort naar de manschappen. Ze zullen er samen met de affiche uitgehangen worden in ontspanningsruimtes. Een laatste inzamelactie gebeurde overigens afgelopen weekend door militairen die in het Kinopolis bioscoopcomplex in Antwerpen een infostand met *flight simulator* bemanden.

Zo tracht Defensie transparant te communiceren over de lopende operaties zowel naar het interne als externe grote publiek en ze hoopt vooral een brug te kunnen slaan tussen de jongeren en de leefwereld van onze militairen.

Alle reclamecreaties van de campagnes werden ontwikkeld door de creatieve divisie van DG Com met de werkmiddelen die haar begin dit jaar werden toebedeeld.

De aankoop van de reclameruimte is onderdeel van de mediacontracten die eind februari 2012 door de Ministerraad werden goedgekeurd.

Dankzij de meerjaarlijkse contracten kon een maximale overheids- en volumekorting worden bedongen, waardoor de totale kosten van de crossmediale campagne beperkt bleven tot 161 411 euro, inclusief btw.

02.02 **Pieter De Crem**, ministre: Ce mois-ci, la défense mène en effet une campagne d'information nationale sur les opérations militaires en cours à l'étranger, avec le message "Le maintien de la paix, une coopération internationale".

Pour la partie externe, la campagne cible plus particulièrement les jeunes. Outre des reportages publiés dans les quotidiens et des magazines populaires, 580 panneaux lumineux ont été installés dans toutes les grandes gares du pays. Du 5 au 25 décembre, un message est également diffusé en 2D et 3D sur 415 écrans dans les cinémas membres du réseau Brightfish.

Le calendrier a été principalement déterminé par la partie interne de la campagne qui insiste sur le retour des troupes du détachement belge de la FIAS après 10 ans de déploiement sur l'aéroport de Kaboul. Le 1er décembre, une réunion d'information nationale a été organisée à Peutie à l'intention des familles de tous les militaires participant à des opérations.

Par la voie de cette campagne, la Défense tient à remercier tous les militaires et leurs familles pour les efforts consentis. Depuis le 23 novembre, des cartes de vœux sont également distribuées à des jeunes, les invitant à transmettre des messages de Noël aux membres du personnel en opération. Les cartes de vœux collectées seront affichées dans les espaces de détente. Une dernière collecte de cartes a été effectuée le week-end dernier dans le complexe Kinopolis d'Anvers.

La campagne a été conçue pour les créatifs de DG Com. L'achat de l'espace publicitaire entre dans le cadre des contrats passés avec

les médias, approuvés par le Conseil des ministres fin février 2012. Ces contrats ont permis d'obtenir la réduction maximum pour pouvoirs publics et volumes et, par conséquent, de limiter le coût total à 161 411 euros, TVA incluse.

02.03 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik vind het een heel geslaagde spot en ik vind dat Defensie dat meer zou moeten doen. Ik denk dat het goed is om het beeld dat de samenleving heeft van de militairen, te verbeteren en op te waarderen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de minister van Landsverdediging over "de investering in en de levering van de NH90-helikopters, type NFH" (nr. 14722)

03 Question de Mme Karolien Grosemans au ministre de la Défense sur "l'investissement dans les hélicoptères NH90 de type NFH et leur livraison" (n° 14722)

03.01 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, Defensie besloot in 2007 te investeren in 8 NH90-helikopters: 4 transporthelikopters en 4 marinehelikopters. Alleen de maritieme variant, de NFH, zal de plaats innemen van de Sea Kings, die nog maar pas opnieuw bewezen hebben van onschatbare waarde te zijn.

In de plenaire vergadering van 6 december zei u dat de eerste NH90-helikopter op 21 december zal geleverd worden en dat het om een transportversie of TTH gaat. In de loop van 2013 zullen twee marineversies volgen.

Mijnheer de minister, de levering van deze toestellen heeft heel wat vertraging opgelopen. U hebt ons er steeds van verzekerd dat de vertragingen geen impact zullen hebben op de search-and-rescueactiviteiten van Defensie. Binnenkort zouden de eerste marinehelikopters eindelijk kunnen worden ingezet, maar toch maak ik mij zorgen.

U hebt zelf in deze commissie gezegd dat er belangrijke investeringen nodig zouden zijn om na 2014 met de Sea Kings verder te kunnen vliegen. Die deadline komt steeds dichterbij. Het personeel van de verouderde Sea Kings is ongerust. Naar eigen zeggen is het op dit moment een kwestie van geluk of ze hun opdracht al dan niet perfect kunnen uitvoeren.

Mijnheer de minister, ten eerste, wat is op dit moment het volledige leverschema voor elk van de twee NH90-types? Ik stel deze vraag omdat niet duidelijk is of de NH90 die op 21 december wordt geleverd nu een transport- of marineversie is. In maart werd in de commissie gezegd dat dit jaar nog 3 NH90's geleverd zouden worden, twee marineversies en één transportversie. Daarna bleek de levering van twee toestellen, waaronder één marineversie uitgesteld. Ik vraag mij dan af waar die tweede marineversie gebleven is.

03.01 Karolien Grosemans (N-VA): En 2007, la Défense a décidé d'investir dans huit hélicoptères NH90: quatre hélicoptères de transport (TFH) et quatre hélicoptères de marine (NFH). À terme, les NFH remplaceront les Sea King.

Le 6 décembre, le ministre a indiqué que les premiers NH90 seraient livrés le 21 décembre et que deux autres appareils suivraient, dans le courant de 2013.

Ces lenteurs sont exaspérantes. D'après le ministre, le retard de livraison n'aurait aucune incidence sur les activités de recherche et de sauvetage de la Défense. Continuer d'utiliser les Sea King après 2014 exigerait des investissements importants. Le personnel s'inquiète de voir s'approcher les dates butoir et il est de plus en plus difficile de fournir des prestations de qualité avec des appareils vétustes.

Quel est à ce moment le schéma de livraison pour chacun des deux types NH90? La communication

Ook in de media waren er heel veel verwarrende berichten. In de plenaire vergadering van 6 december zei u dat het een transportversie is, maar een dag later, op 7 december, berichtte *L'Avenir*, waar uw Franse woordvoerder aan het woord komt, dat het een marineversie zou zijn. In een volgend televisie-interview, op de regionale zender Focus TV insinueerde u dat het een vervanger wordt voor de Sea Kings, dus toch weer een marineversie. De tekst bij het televisiefilmpje sprak over drie toestellen SAR.

De communicatie is dus heel troebel, vandaar die eerste vraag. Wat is nu precies het leverschema?

Ten tweede, in het kader van de begroting kwam een nieuwe vertraging in de levering van de NH90's uw departement goed van pas, toch op financieel vlak. Kunt u nogmaals bevestigen dat alle vertragingen uitsluitend aan de producent te wijten zijn?

Ten derde, welke redenen geeft de producent voor de huidige vertragingen, dus de laatste twee vertragingen, van die NFH's en TTH's?

Ten vierde, wanneer verwacht u dat de NFH-vloot volledig operationeel zal zijn en alle search-and-rescueactiviteiten van de Sea Kings kan overnemen? In welke fase bevinden zich de voorbereidingen op het vlak van personeel, logistieke ondersteuning en onderhoud? Wat dient er nog te gebeuren?

Ten vijfde, wat is de stand van zaken met betrekking tot de beperkte infrastructuurwerken die nodig waren om de NFH in werking te kunnen stellen?

Ten zesde, wat zal Defensie doen als er in 2014 onvoldoende marinehelikopters operationeel zouden blijken te zijn om die taken van de Sea Kings over te nemen? Hebt u een plan B? Acht u het mogelijk dat Defensie alsnog zou moeten investeren in Sea Kings?

Ten slotte, u verwijst regelmatig naar de internationale samenwerking in SAR. Het ene land staat stand-by voor andere landen en omgekeerd. N-VA is een voorstander van samenwerking over de landsgrenzen heen.

Hoe zit het met de SAR-capaciteit van de andere afnemers van de NFH? Ervaren zij ook leveringen die verlaat zijn? Hoe gaan zij daarmee om?

Welke stappen ondernemen zij om in het geval van *capability shortfall* de SAR-activiteiten in tussentijd te blijven garanderen?

03.02 Minister **Pieter De Crem**: Het leveringsschema voor de Tactical Transport Helicopter, de TTH-versie, voorziet in de levering van 1 toestel in 2012, 2 toestellen in 2013 en 1 toestel in 2014. Het leveringsschema van de Naval Frigate Helicopter, de NFH-versie, voorziet de levering van 3 toestellen in 2013 en 1 toestel in 2014.

De opgelopen vertraging is het gevolg van de industriële productiecapaciteit. De hoofdreden, opgegeven door de industrie, is een laattijdige aanlevering van onderdelen door de onderaannemers.

sur le sujet, dans les médias comme au Parlement, a été particulièrement confuse jusqu'à présent.

Le retard de livraison tombe très à point pour la Défense du point de vue financier. Le ministre peut-il confirmer que tous les retards sont uniquement dus au fabricant? Comment celui-ci explique-t-il ces lenteurs?

Quand la flotte NFH sera-t-elle entièrement opérationnelle et quand reprendra-t-elle toutes les activités de recherche et de sauvetage des Sea King? Où en sont les préparatifs sur le plan du personnel, de l'appui logistique et de la maintenance? Qu'en est-il des travaux d'infrastructure requis?

Que fera la Défense si, en 2014, le nombre de nouveaux hélicoptères opérationnels est insuffisant pour remplacer les hélicoptères Sea King?

Qu'en est-il de la capacité SAR (Search and Rescue) des autres clients du NFH? Sont-ils également victimes de retards de livraison? Que font-ils pour garantir durablement l'exécution de leurs activités SAR?

03.02 **Pieter De Crem**, ministre: Le calendrier de livraison du Tactical Transport Helicopter (TTH) prévoit la livraison d'un appareil en 2012, de 2 appareils en 2013 et d'un appareil en 2014. Pour le Naval Frigate Helicopter (version NFH), le calendrier de livraison prévoit une livraison de

De vertraging heeft niet alleen gevolgen voor België maar ook voor alle andere afnemers. Daarover kon u lezen in de pers.

De NFH-vloot wordt verwacht volledig operationeel te zijn in het voorjaar van 2015. Alle voorbereidingen op vlak van personeel, logistieke ondersteuning en onderhoud, gaande van vorming tot het in plaats stellen van de onderhoudscontracten, zijn lopende.

Teneinde de Sea King in stand te kunnen houden werd in april 2012 een contract afgesloten met Australië voor de aankoop van enkele vitale onderdelen waaronder een *gear box* en rotorbladen.

De infrastructuur om de NFH in werking te kunnen stellen is ter beschikking. Defensie zal alles in het werk stellen om een volledige transitie van de huidige Sea-Kingvloot naar de NFH te verzekeren en om de search-and-rescuecapaciteit te vrijwaren.

Op 6 december 2012 heb ik in de plenaire zitting met betrekking tot de interventie voor de Nederlandse kust gemeld dat de Sea Kings, in tegenstelling tot wat sommigen deze zomer beweerden, nog steeds operationeel zijn.

Er zijn samenwerkingsakkoorden met onze buurlanden over wederzijdse ondersteuning bij de uitvoering van de SAR-opdracht. Zowel Nederland als Frankrijk beschikken onder meer over de NFH die voor *search and rescue* kan worden ingezet. Het Verenigd Koninkrijk gebruikt voor *search and rescue* nog steeds de Sea King. Er is ook een wederkerigheid in het aanbieden van de dienstverlening tussen België en de andere landen.

Wij zijn niet op de hoogte van een *capability shortfall* voor de search-and-rescueopdracht bij onze buurlanden.

3 appareils en 2013 et d'un appareil en 2014.

Les retards sont dus à des problèmes de capacité de production industrielle. La raison principale invoquée par le producteur est la livraison tardive de pièces par des sous-traitants et les retards affectent l'ensemble des clients.

La flotte des NFH devrait être opérationnelle au printemps 2015. Tous les préparatifs dans les domaines du personnel, du soutien logistique et de l'entretien sont en cours.

Un contrat pour l'achat de quelques pièces vitales parmi lesquelles une boîte de vitesse et des rotors a été signé avec l'Australie en avril 2012 pour pouvoir maintenir les hélicoptères Sea King en activité.

Les infrastructures nécessaires pour la mise en service du NFH sont disponibles. La Défense mettra tout en œuvre pour assurer une parfaite transition entre l'actuelle flotte de Sea King et le NFH et le maintien de la capacité SAR. Pour l'instant, les hélicoptères Sea King sont parfaitement opérationnels.

Des accords de coopération ont été signés avec les pays voisins pour garantir un soutien mutuel lors de l'exécution des missions SAR. Nous ne sommes pas informés de l'existence d'un éventuel problème de déploiement d'équipement chez nos voisins pour l'accomplissement de leurs activités SAR.

03.03 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, ik heb de evolutie van die leveringdata eens opgezocht en dat is niet echt geruststellend. Ik zal de evolutie kort weergeven. 3 in 2011 en 4 in 2012; zo werd gezegd in de commissievergadering van 28 januari 2009. In de commissievergadering van 17 maart 2010 was er sprake van 1 in 2011, 6 in 2012, en we schuiven al op, 1 in 2013. Op 9 december, 7 in 2012 en 1 in 2013. Op 9 oktober, 4 in 2012 en 4 in 2013. Op 14 maart, 3 in 2012 en 5 in 2013 en voor de eerste keer valt ook al 2014.

03.03 Karolien Grosemans (N-VA): Comment le ministre peut-il être certain que les appareils destinés à remplacer les Sea Kings seront livrés à temps? Des accords de coopération internationaux ont certes été conclus, mais la France, le Royaume-Uni et les Pays-Bas

U merkt dat de data voortdurend opschuiven. Hoe kunt u er zeker van zijn dat wij die allemaal op tijd zullen krijgen? Eigenlijk hadden de marineversies er eind 2012 al allemaal moeten staan.

U verwijst ook naar de internationale centrale samenwerkingsverbanden tussen Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, Nederland en België. Wij zijn zelf aan het wachten op die marineversie, maar Frankrijk en Nederland eveneens.

In een van de commissievergaderingen zei u dat wij vier keer meer *scrambles* doen. Er zijn dus landen die ook op ons rekenen. Wij moeten dat dus zeker in het oog houden en ook paraat staan voor die andere landen. Uw antwoord stelt mij echt niet gerust.

03.04 Minister **Pieter De Crem**: Mevrouw Grosemans, ik kan alleen maar hetzelfde vaststellen als u. Er zijn drie fysieke productiekettingen en ik moet vaststellen dat er achterstand is op het leveringschema, wat mij niet vrolijk maakt.

attendent également la version marine.

Le ministre a affirmé lors d'une précédente réunion de la commission que nous effectuons quatre fois plus de *scrambles*. Nous devons être en stand-by pour d'autres pays. Je ne suis pas rassurée par la réponse du ministre.

03.04 **Pieter De Crem**, ministre: Je ne puis que faire le même constat que Mme Grosemans. Il existe trois chaînes de production et force est de constater qu'il y a du retard dans les livraisons.

De **voorzitter**: U kunt misschien mee gaan sleutelen?

03.05 Minister **Pieter De Crem**: Dat zou ik eens kunnen proberen, maar ik weet niet of het de zaak enorm vooruit zou helpen.

De **voorzitter**: Mevrouw Grosemans, u kunt op dit onderwerp later nog terugkomen.

03.06 **Karolien Grosemans** (N-VA): Mijnheer de minister, werd er over die tweede marineversie, die opeens verdwenen bleek te zijn, misschien gewoon fout gecommuniceerd?

03.07 Minister **Pieter De Crem**: Ik herinner mij echt niet dat ik daarover aangesproken werd. Wanneer was dat? De dag na de operatie op volle zee?

03.08 **Karolien Grosemans** (N-VA): Ik vind het niet meteen in mijn documenten terug. Misschien is er gewoon wat verwarring ontstaan.

In de plenaire vergadering van 6 december zei u dat het een transportversie werd. Daarna, op 7 december werd door de Franstalige woordvoerder dan weer gezegd dat het een marineversie was.

In maart zei u in de commissievergadering dat het dit jaar nog om 3 NH90's zou gaan, 2 marineversies en 1 transportversie. Daarna bleek de levering van 2 toestellen, waarvan een marineversie, weer te worden uitgesteld. Daardoor vraag ik mij af waar die tweede marineversie gebleven is.

03.09 Minister **Pieter De Crem**: Het is twee en een, maar de laatste komt het eerst en de twee eersten komen het laatst. Het productieschema verandert constant. Er is een levering gepland op vrijdag, maar voor de rest staat het leveringsschema onder druk. Ik heb er gelukkig nog veel, maar ik ruk mij ook soms wel eens de haren uit het hoofd.

03.09 **Pieter De Crem**, ministre: Le schéma de production change constamment. Une livraison est prévue pour ce vendredi, mais rien n'est encore sûr pour les autres livraisons. Il m'arrive parfois de m'arracher les cheveux.

Heureusement que j'en ai encore beaucoup...

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de minister van Landsverdediging over "de herdenking van de Slag om de Ardennen" (nr. 14734)

04 Question de Mme Karolien Grosemans au ministre de la Défense sur "la commémoration de la Bataille des Ardennes" (n° 14734)

04.01 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de voorzitter, deze vraag had ik eigenlijk beter vorige week gesteld maar toen mocht dat niet.

Mijnheer de minister, elk jaar wordt in het stadje Bastenaken de officiële herdenking georganiseerd van de Slag om de Ardennen die tijdens de Tweede Wereldoorlog plaatsvond. Dat gaat steeds gepaard met een aantal plechtigheden en activiteiten zoals het noten werpen vanaf het balkon van het stadhuis. Graag had ik meer informatie gekregen over de activiteiten van dit jaar op 15 en 16 december.

Mijnheer de minister, welke activiteiten waren er gepland? Welke activiteiten werden door, of in samenwerking met, Defensie georganiseerd?

Hoeveel militairen en materieel heeft Defensie daarvoor ter beschikking gesteld?

Kunt u ook een raming geven van de totale kostprijs voor Defensie?

Een andere vraag was of u aanwezig zou zijn, maar ik heb het in de pers nagekeken en ik meen niet dat u aanwezig was. Anders heeft het althans de pers niet gehaald.

Aan welke overige evenementen rond de herdenking van de Slag om de Ardennen neemt Defensie deel? Kunt u ook voor die evenementen de hoeveelheid ter beschikking gesteld personeel en materieel meedelen, evenals de kostprijs?

04.02 Minister Pieter De Crem: Defensie neemt met een detachement deel aan de plechtigheden en aan het defilé in het centrum van de stad Bastogne. Dat is immers een belangrijke stad in de krijgsgeschiedenis van ons land en in de wereldgeschiedenis. Daarnaast organiseerde het Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis samen met Defensie en de basis Bastogne diverse activiteiten in het militaire kwartier van Bastogne, namelijk bezoeken aan de kelder van McAuliffe en de diverse tentoonstellingen, demonstraties van gerestaureerde voertuigen, het bezoeken van het Restoration Center en militaire activiteiten.

40 militairen werden ingezet voor de plechtigheden. Daarnaast hebben 60 andere militairen ingestaan voor de verschillende taken binnen het militaire kwartier zoals het onthaal en de begeleiding van bezoekers, de veiligheid van het kwartier en nog een aantal andere praktische aangelegenheden.

De kosten voor Defensie worden geraamd op 7 700 euro. Het gaat

04.01 Karolien Grosemans (N-VA): La commémoration officielle de la Bataille des Ardennes est organisée chaque année à Bastogne. Les festivités ont eu lieu les 15 et 16 décembre cette année.

Quelles manifestations ont été organisées par ou en collaboration avec la Défense? Combien de militaires et de matériel la Défense a-t-elle fournis? Quel a été le coût total pour la Défense? À quels autres événements annexes à cette commémoration la Défense participe-t-elle? Que lui en a-t-il coûté?

04.02 Pieter De Crem, ministre: La Défense participe aux cérémonies et au défilé dans le centre de Bastogne avec un détachement. Le Musée royal de l'Armée et d'Histoire militaire a organisé avec la Défense et la base locale toutes sortes d'activités au quartier militaire: visites de la cave McAuliffe, diverses expositions, démonstrations des véhicules restaurés, visite du *restoration center*, activités militaires.

Ces cérémonies ont mobilisé 40 militaires, sans compter les 60 militaires chargés de tâches

vooral om de vergoedingen voor de weekendprestaties van het personeel. Het Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis zal een deel van de kosten dragen, ongeveer 750 euro, voor de vergoedingen van zijn personeel en voor de ontvangst.

Ik heb deze plechtigheden dit jaar niet bijgewoond.

diverses au quartier militaire, comme l'accueil et l'encadrement des visiteurs, la sécurité du quartier et bien d'autres missions d'ordre pratique.

Les frais à charge de la Défense sont estimés à 7 700 euros, destinés essentiellement à indemniser le personnel pour des prestations le week-end. Le Musée royal de l'Armée et d'Histoire militaire supportera environ 750 euros, à savoir les indemnités de son personnel et l'accueil.

Je n'étais pas présent à la commémoration cette année.

04.03 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, dank u voor uw antwoord. Ik heb hier geen verdere vragen over.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De voorzitter: Mevrouw De Bue is niet aanwezig en ik ben zonder nieuws van haar. Bijgevolg vervalt haar vraag nr. 14776.

Le président: La question n° 14776 de Mme De Bue est supprimée.

05 Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de minister van Landsverdediging over "de overheidsopdracht voor de inrichting van een cleanroom in het militair ziekenhuis van Neder-Over-Heembeek" (nr. 14803)

05 Question de Mme Karolien Grosemans au ministre de la Défense sur "le marché public pour l'aménagement d'une salle blanche au sein de l'hôpital militaire de Neder-Over-Heembeek" (n° 14803)

05.01 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, op 13 december ging de Ministerraad akkoord met uw voorstel om een overheidsopdracht uit te schrijven voor de inrichting van een cleanroom in het militair ziekenhuis van Neder-Over-Heembeek. Het ziekenhuis beschikt al enkele jaren over een cleanroom. Volgens een Europese richtlijn is het daartoe verplicht.

Mijnheer de minister, zal de nieuwe cleanroom net als de bestaande, deel uitmaken van het brandwondencentrum? Wat zal in de toekomst de verhouding tussen beide zijn? Gaat het om een nieuwe, aparte cleanroom of om een uitbreiding van de huidige?

Zal er in de toekomst iets veranderen aan de werking van de huidige cleanroom?

Waarom is er nood aan een bijkomende cleanroom?

Zal de werking van de bestaande cleanroom hinder ondervinden van de werken aan de nieuwe cleanroom? Wanneer worden de werken verwacht en vanaf wanneer zou de kamer operationeel kunnen zijn?

Hoeveel vloeroppervlakte zal de cleanroom beslaan? Welke lokalen

05.01 Karolien Grosemans (N-VA): Le 13 décembre, le Conseil des ministres a approuvé la proposition du ministre visant à lancer un marché public pour l'aménagement d'une salle blanche à l'hôpital militaire de Neder-Over-Heembeek. Le ministre peut-il nous fournir davantage d'informations à ce sujet?

en materieel zal het omvatten? Hoeveel laboratoria, steriele lokalen, enzovoort?

Levert deze cleanroom bijkomende jobs op? Zo ja, hoeveel? Zullen er eventueel functies gecreëerd worden?

05.02 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Grosemans, het militair hospitaal heeft nood aan een cleanroom teneinde de optimale werking van het brandwondencentrum te garanderen. De geplande overheidsopdracht heeft tot doel een nieuwe, conforme cleanroom in het militair hospitaal in te richten. Het is geenszins de bedoeling om een bijkomende cleanroom in te richten of om de huidige cleanroom te renoveren.

De nieuwe cleanroom komt op een andere locatie in het militair hospitaal. Gedurende de werken zal de bestaande cleanroom operationeel blijven. Na realisatie van de infrastructuurwerken zal de bestaande cleanroom buiten gebruik worden gesteld.

De infrastructuurwerken voor de nieuwe cleanroom zullen vermoedelijk in het tweede semester van 2013 starten en zullen ongeveer een jaar in beslag nemen. De nieuwe cleanroom zal operationeel zijn in het tweede semester van 2014 en in eerste instantie alleen worden uitgebaat door het personeel dat momenteel in de huidige cleanroom werkzaam is.

De totale vloeroppervlakte van de cleanroom en zijn ondersteunende lokalen zoals de stockruimte, de sterilisatieruimte, de opslagruimte, de bereidings- en de koelruimtes, zal ongeveer 450 m² beslaan. Samen met de technische ruimtes dient deze inrichting te gebeuren op het eerste verdiep van het militair hospitaal. De detailgegevens van de oppervlakte en de inrichting zullen pas dan gekend zijn en nadat de markt werd gegund.

Er is geen sprake van het creëren van nieuwe jobs. Het bestaande personeel gaat gewoon over naar de nieuwe cleanroom.

05.03 **Karolien Grosemans** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de vorige cleanroom dateert toch nog maar van 2009? Het verbaast mij dat er nu alweer een nieuwe komt.

05.04 Minister **Pieter De Crem**: De opdracht is nog niet doorgegaan.

05.05 **Karolien Grosemans** (N-VA): Het is toch de bedoeling?

05.06 Minister **Pieter De Crem**: Dat dossier werd teruggetrokken.

05.07 **Karolien Grosemans** (N-VA): Nu begrijp ik het.

05.08 Minister **Pieter De Crem**: Het dossier werd niet toegewezen. Er werd een dossier neergelegd op onze dienst maar omdat het kostenplaatje zo exponentieel was, is de toewijzing niet doorgegaan.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05.02 **Pieter De Crem**, ministre: L'hôpital militaire a besoin d'une salle blanche pour garantir le fonctionnement optimal du centre des grands brûlés. Cette nouvelle salle blanche, conforme aux normes en vigueur, sera aménagée dans l'hôpital militaire en un autre lieu que l'actuel. L'espace actuel sera mis hors service à l'issue des travaux.

Les travaux d'infrastructure débuteront probablement dans le courant du deuxième semestre 2013 et dureront environ un an. Le personnel de l'actuelle salle blanche sera ensuite transféré dans les nouveaux locaux. Aucun emploi ne sera dès lors créé.

Cette salle blanche ainsi que les locaux annexes auront une superficie totale au sol d'environ 450 m² et seront situés au premier étage de l'hôpital militaire. Les détails relatifs à la superficie et à l'aménagement ne seront connus qu'après l'adjudication du marché.

05.03 **Karolien Grosemans** (N-VA): La précédente salle blanche ne date quand même que de 2009? Pourquoi en aménagez-vous déjà une nouvelle?

05.08 **Pieter De Crem**, ministre: Le marché relatif à ce dossier n'a pas été attribué à l'époque en raison de son coût exorbitant.

06 Vraag van mevrouw Karolien Grosemans aan de minister van Landsverdediging over "de overheidsopdracht voor de aankoop van munitie voor de AIV DF90" (nr. 14804)

06 Question de Mme Karolien Grosemans au ministre de la Défense sur "le marché public pour l'achat de munitions pour l'AIV DF90" (n° 14804)

06.01 **Karolien Grosemans** (N-VA): Mijnheer de minister, op 13 december ging de Ministerraad akkoord met uw voorstel tot gunning van een overheidsopdracht voor de aankoop van munitie van 90 millimeter van verschillende types voor training met de AIV DF90. U hebt uw voorstel al gedeeltelijk toegelicht bij de bespreking van het investeringsplan voor 2012-2014. Een aantal van mijn vragen bleef toen echter onbeantwoord.

De problematiek van de AIV DF90 is meer dan voldoende bekend. De specifieke vragen die ik u wil stellen, zijn de volgende.

Kunt u meer uitleg geven over het gebruik van de AIV DF90? Om welk soort trainingen gaat het? Wat is het doel ervan?

In 2011 hebben de AIV DF90-voertuigen bij trainingen gemiddeld 2 500 kilometer afgelegd. 2012 is niet voorbij, maar kunt u ongeveer zeggen op welk gemiddelde zij dit jaar afstevenen?

Ik blijf mij ook afvragen waarom het nodig is oefenmunitie aan te kopen om te leren schieten vanuit een voertuig dat u nooit zult inzetten? Ik begrijp dat die beslissing al lang geleden werd genomen. Daarmee is de discussie voor u blijkbaar gesloten. Toch wil ik graag de motivering van die keuze horen. Waarom werd ervoor gekozen munitie aan te kopen voor de AIV DF90?

Begin van dit jaar werden veertien van de achttien voertuigen geleverd. Beschikt Defensie intussen over alle achttien AIV DF90-voertuigen?

Als ik het goed begrijp, bent u nog altijd van plan de voertuigen te verkopen? Hebt u, nu de reeks bijna volledig is, of al volledig is, al geïnteresseerden kunnen vinden?

06.02 Minister **Pieter De Crem**: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Grosemans, de aankoop van de munitie 90 millimeter voor de AIV DF90 past in het kader van de trainingsopdrachten van de eenheden. Daarbij is zowel in tactische trainingen als schoottrainingen voorzien. De aankoop van de munitie 90 millimeter is onontbeerlijk om de paraatstelling van de eenheden te kunnen verzekeren.

Concreet is België in 2014 piloot voor the European Union Battle Group EUBG 2014/02. De paraatstelling voor die opdracht is prioritair voor Defensie in 2013 en 2014. De inzet van een eskadron DF90 is voorzien binnen die opdracht. De AIV DF90-voertuigen hebben in het kader van trainingen gemiddeld 3 500 kilometer afgelegd in 2012. Alle achttien DF90-voertuigen werden ondertussen geleverd.

Voor de overige beschouwingen verwijs ik u naar mijn antwoorden op de schriftelijke vraag nr. 115 van collega Ducarme van 5 augustus 2008 en op de vraag om uitleg van collega Sevenhans

06.01 **Karolien Grosemans** (N-VA): Plusieurs questions relatives à l'achat de munitions pour le véhicule AIV DF90 sont restées sans réponse lors de l'examen du plan d'investissement 2012-2014.

Le ministre peut-il fournir davantage d'explications sur l'utilisation de l'AIV DF90? De quel genre de formations s'agit-il? Quel en est l'objectif? Lors des formations, combien de kilomètres les véhicules auront-ils parcourus? Pourquoi des munitions d'entraînement doivent-elles être achetées pour un véhicule qui ne sera jamais utilisé? La Défense a-t-elle entre temps pris possession des dix-huit véhicules AIV DF90? Le ministre a-t-il toujours l'intention de revendre les véhicules? Y a-t-il des candidats à l'achat?

06.02 **Pieter De Crem**, ministre: L'acquisition des munitions pour l'AIV DF90 s'inscrit dans le cadre des missions de formation des unités et est indispensable pour garantir la mise en condition des unités. En 2014, notre pays jouera un rôle pilote pour le EU Battle Group. La mise en condition relative à cette mission est une priorité de la Défense pour 2013 et 2014. Le déploiement d'un escadron DF90 est prévu dans le cadre de cette mission.

Lors des formations en 2012, les véhicules ont parcouru 3 500 kilomètres en moyenne. Les 18 véhicules ont été livrés dans

van 22 december 2011, die in de handelingen van de Senaat werden opgenomen en waarvan ik u een kopie bezorg.

l'intervalle.

Je renvoie par ailleurs à mes réponses à la question écrite 115 du 5 août 2008 de M. Ducarme et à la demande d'explication de M. Sevenhans du 22 décembre 2011 au Sénat. Je transmettrai une copie de ces réponses à Mme Grosemans.

06.03 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de minister, ik heb ook nog eens alles herlezen. Er is al veel geschreven over de AIV DF90. Zij werden alle achttien geleverd. In het verleden hebt u altijd gezegd, bijvoorbeeld op 20 juli 2010, dat zij niet nuttig zijn en dat u die zou verkopen. "Pieter De Crem koopt enkel nuttig materiaal." Ze moesten weg.

Op 26 januari 2011 zei u: "Ik ben van plan ze te verkopen, als de levering eind 2011 is afgerond. Wij zijn nu een regering van lopende zaken, maar zodra wij een echte regering hebben, onderzoeken wij de concrete mogelijkheden. Wij moeten ze verkopen." Op 17 januari 2012 zei u nog: "Het is nutteloos wapentuig. Mijn visie is onveranderd." Mag ik nu afleiden dat u die toch operationeel zult inzetten, en niet alleen voor trainingen, of zie ik dat verkeerd?

06.04 Minister Pieter De Crem: Mevrouw Grosemans, ik heb deze zaken niet gekocht. Ik heb die geleverd gezien, aan de hand van een contract dat in de mand van de erfenis zat, op 21 december 2007. De minimale economische regel is dat, in het geval er een verkoper is en men goederen van de hand wil doen, er ook een koper moet zijn. Het is niet de eerste keer dat ik die problematiek aanhaal. U mag mij altijd helpen om een koper te vinden!

06.05 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u zult ze dus niet alleen gebruiken voor schoottrainingen, maar ze ook operationeel inzetten.

06.03 Karolien Grosemans (N-VA): En juillet 2010, le ministre avait déclaré que les AIV DF90 n'étaient pas utiles et qu'il voulait les vendre. Début 2011, le ministre a répété qu'il vendrait les véhicules lorsque tous auraient été livrés. Début 2012, le ministre a déclaré une fois encore qu'il s'agissait d'armes inutiles. Le ministre va-t-il quand même déployer les véhicules et ceux-ci ne serviront-ils pas uniquement pour les formations?

06.04 Pieter De Crem, ministre: Je n'ai pas acheté ces véhicules. Le contrat relatif à la livraison a été conclu le 21 décembre 2007. Si je veux les vendre, je dois bien sûr trouver un acquéreur. Mme Grosemans peut bien sûr m'aider à en trouver un.

06.05 Karolien Grosemans (N-VA): J'ai compris que les véhicules seront donc utilisés au plan opérationnel également.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 17.06 uur.
La réunion publique de commission est levée à 17.06 heures.*